11/1999. (X. 6.) IM rendelet

a bírósági fogalmazók joggyakorlatáról és képzéséről

Az igazságügyi alkalmazottak szolgálati jogviszonyáról szóló 1997. évi LXVIII. törvény 3. §-ának (3) bekezdésében foglalt felhatalmazás alapján a következőket rendelem el:

1. §[1] (1) A rendelet hatálya kiterjed a bírósági fogalmazókra (a továbbiakban: fogalmazók), a bírósági vezetőkre, a bírákra, a fogalmazók képzésében és felvételében részt vevő igazságügyi alkalmazottakra, valamint a fogalmazói állásra pályázókra (a továbbiakban: pályázók).

(2)[2] E rendelet vonatkozásában bíróság a fogalmazót foglalkoztató Kúria, ítélőtábla, valamint törvényszék.

A fogalmazók felvételi rendje[3]

1/A. §[4] (1)[5] A fogalmazói utánpótlás folyamatos biztosítása érdekében a munkáltatói jogkört gyakorló bírósági elnökök (a továbbiakban: kinevező) évente két alkalommal közös, összesített pályázatot (a továbbiakban: központi felvételi) írnak ki. A bírósági igények összesítéséről, valamint a pályázatok egységes feltételekkel, beérkezési és elbírálási határidővel történő közzétételéről az Országos Bírósági Hivatal elnöke (a továbbiakban: OBH elnöke) gondoskodik.

(2)[6]

(3)[7] A pályázati kiírást a Bírósági Közlönyben, a bíróságok központi honlapján, valamint – amennyiben a bíróság rendelkezik vele – a bíróság saját honlapján kell közzétenni. Az OBH elnöke – a hallgatók számára történő közzététel érdekében – az egyetemek állam- és jogtudományi karainak dékáni hivatalait is tájékoztatja a pályázati kiírásról.

(4) A pályázati kiírásnak tartalmaznia kell:

a) a bíróság megnevezését,

b) a betöltendő munkakör megnevezését,

c) a fogalmazói állás betöltéséhez, illetve a pályázat elnyeréséhez jogszabályban előírt és egyéb szükséges valamennyi feltételt,

d) az illetményre és az egyéb juttatásra vonatkozó tájékoztatást,

e)[8] a pályázat benyújtásának feltételeit, beérkezésének és elbírálásának határidejét,

f) a pályázati eljárásra és a pályázat elbírálásának módjára vonatkozó tájékoztatást,

g) az állás betöltésének időpontját, valamint

h) a pályázathoz csatolandó okiratok felsorolását.

---

1 Megállapította: 43/2007. (VIII. 31.) IRM rendelet 1. §. Hatályos: 2007. IX. 8-tól. A 2007. április 20-a után kiírt bírósági felvételi pályázatok alapján történő kinevezésekre is alkalmazni kell.

2 Módosította: 40/2011. (XII. 30.) KIM rendelet 13. § a).

3 Beiktatta: 43/2007. (VIII. 31.) IRM rendelet 2. §. Hatályos: 2007. IX. 8-tól. A 2007. április 20-a után kiírt bírósági felvételi pályázatok alapján történő kinevezésekre is alkalmazni kell.

4 Beiktatta: 43/2007. (VIII. 31.) IRM rendelet 2. §. Hatályos: 2007. IX. 8-tól. A 2007. április 20-a után kiírt bírósági felvételi pályázatok alapján történő kinevezésekre is alkalmazni kell.

5 Megállapította: 20/2017. (XII. 21.) IM rendelet 6. § (1). Hatályos: 2018. I. 1-től.

6 Hatályon kívül helyezte: 7/2009. (IV. 8.) IRM rendelet 4. § (2) a). Hatálytalan: 2009. IV. 23-tól.

7 Megállapította: 20/2017. (XII. 21.) IM rendelet 6. § (2). Hatályos: 2018. I. 1-től.

8 Megállapította: 7/2009. (IV. 8.) IRM rendelet 1. § (2). Hatályos: 2009. IV. 23-tól.

1/B. §[1] (1)[2] Az évente két alkalommal tartandó központi felvételi esetében a pályázatot – amennyiben a pályázó több álláshelyre is pályázik, a sorrend megjelölésével – az OBH elnökéhez kell benyújtani. Az OBH elnöke a beérkezett pályázatokról – ideértve a több álláshelyre beadott pályázatokat is – tájékoztatja a kinevezőket. Ha a pályázó az igazságügyi alkalmazottak szolgálati jogviszonyáról szóló 1997. évi LXVIII. törvény 14. §-ának (9) bekezdése alapján a felvételi versenyvizsgára (a továbbiakban: versenyvizsga) nem köteles (a továbbiakban: versenyvizsgára nem köteles pályázó), az OBH elnöke – a pályázó nyilvántartásban szereplő adatainak megküldésével egyidejűleg – e tényre utalással tájékoztatja a kinevezőt a pályázat benyújtásáról. A pályázat elbírálása szempontjából versenyvizsgára nem köteles pályázónak kell tekinteni azt is, aki a pályázat beérkezésének időpontjában bírósági fogalmazói kinevezéssel rendelkezik.

(2)[3]

(3)[4] A versenyvizsgát az OBH elnöke a beérkezési határidőtől számított 45 napon belül bonyolítja le. A vizsga eredményéről az OBH elnöke – a pályázó pályázati anyagának, pontszámának a megküldésével – értesíti a kinevezőt.

(4)[5] A versenyvizsga írásbeli és szóbeli részből áll. Az írásbeli vizsga célja, hogy felmérje a pályázónak a jogi problémák felismerésére, eldöntésére, illetve álláspontjának megfogalmazására vonatkozó képességét. A szóbeli vizsgán a pályázónak az általános jogi műveltségéről, szóbeli kifejező-, döntés- és konfliktuskezelési képességéről kell számot adnia.

(5)[6] A szóbeli vizsgát a pályázónak egy 3 főből álló vizsgabizottság előtt kell letennie. A vizsgabizottság tagjait az OBH elnöke a Felvételi Versenyvizsga-bizottság (a továbbiakban: Bizottság) tagjaiból esetenként jelöli ki. A Bizottság tagjait az OBH elnöke bízza meg 5 évre, azzal, hogy amennyiben egy adott bírósági szint képviselőinek száma az OBH elnöke által kiadott szabályzatban meghatározott minimális létszám alá csökken, és új bizottsági tag megbízása válik szükségessé, a megbízás időtartama 5 évnél rövidebb is lehet. A megbízás nem hosszabbítható meg, annak lejártát követően az OBH elnöke új felhívást bocsát ki a bizottsági tagságra jelölés érdekében.

(6)[7] Az eredményesen letett vizsgáról az OBH elnöke az 1. számú melléklet szerinti tanúsítványt állít ki, amelyet a vizsgabizottság elnöke és tagjai aláírnak. A tanúsítványt a vizsgabizottság az OBH elnöke körbélyegzőjével látja el.

(7)[8] Ha a (6) bekezdés szerinti tanúsítvány elveszett, megsemmisült vagy megrongálódott, az OBH elnöke a tanúsítványt pótolja.

(8)[9] A versenyvizsga tartalmának, értékelésének és lebonyolításának, valamint a Bizottság tagjai megbízásának részletes szabályait az OBH elnöke határozza meg.

1/C. §[10] (1)[11] A kinevező dönt a pályázat elbírálásáról. Ennek során a sikeres versenyvizsgát tett pályázót meghallgatja.

(2) A kinevező tájékoztatja az OBH elnökét a kinevezni kívánt pályázóról. A több álláshelyet is megjelölő, sikeres versenyvizsgát tett pályázó kinevezéséről elsőként az első helyen megjelölt bíróság elnöke jogosult dönteni, melyről az OBH elnökét, a sorrendben következőként megjelölt további bíróságok elnökét és a pályázót értesíti.

---

1 Beiktatta: 43/2007. (VIII. 31.) IRM rendelet 2. §. Hatályos: 2007. IX. 8-tól. A 2007. április 20-a után kiírt bírósági felvételi pályázatok alapján történő kinevezésekre is alkalmazni kell.
2 Módosította: 7/2009. (IV. 8.) IRM rendelet 4. § (3) a)–c), 40/2011. (XII. 30.) KIM rendelet 13. § d), 20/2017. (XII. 21.) IM rendelet 6. § (10) a).
3 Hatályon kívül helyezte: 7/2009. (IV. 8.) IRM rendelet 4. § (2) b). Hatálytalan: 2009. IV. 23-tól.
4 Megállapította: 20/2017. (XII. 21.) IM rendelet 6. § (3). Hatályos: 2018. I. 1-től.
5 Megállapította: 13/2024. (IX. 2.) IM rendelet 1. § (1). Hatályos: 2024. XI. 2-től.
6 Megállapította: 13/2024. (IX. 2.) IM rendelet 1. § (1). Hatályos: 2024. XI. 2-től.
7 Módosította: 40/2011. (XII. 30.) KIM rendelet 13. § g).
8 Módosította: 40/2011. (XII. 30.) KIM rendelet 13. § h).
9 Megállapította: 13/2024. (IX. 2.) IM rendelet 1. § (2). Hatályos: 2024. XI. 2-től.
10 Megállapította: 20/2017. (XII. 21.) IM rendelet 6. § (4). Hatályos: 2018. I. 1-től.
11 Megállapította: 13/2024. (IX. 2.) IM rendelet 2. §. Hatályos: 2024. XI. 2-től.

1/D. §[1] Az 1/A. §–1/C. § rendelkezéseit nem kell alkalmazni a fogalmazónak az igazságügyi alkalmazottak szolgálati jogviszonyáról szóló 1997. évi LXVIII. törvény 17. § (3) bekezdésében szereplő áthelyezése esetén.

A joggyakorlat célja

2. § (1) A joggyakorlat célja az, hogy a fogalmazó a munka végzése során, a bírósági jogalkalmazás szempontjából meghatározó jogi ismeretek elmélyítése mellett megismerje a bírói gyakorlatot, elsajátítsa az ítélkezés szakmai szabályait és munkamódszerét, alakítsa ki a bírótól megkívánt, az ítélkezéshez szükséges képességeket.

(2) A joggyakorlat eredményeként el kell érni, hogy a fogalmazó képes legyen alkalmazni a bírósági ügyvitel szabályait, behatóan ismerje az anyagi jogi és eljárásjogi szabályok gyakorlatát, szerezzen ismereteket a bírói munkához nélkülözhetetlen munkaszervezési módszerekről; sajátítsa el a bírói jogállásra vonatkozó jogszabályokat, ismerje meg a bírói hivatás etikai normáit.

A joggyakorlat tartalma

3. § (1) A fogalmazót valamennyi beosztásában olyan munkával kell foglalkoztatni, amely a bírói hivatásra való felkészülését segíti.

(2)[2] A joggyakorlat alatt biztosítani kell, hogy a fogalmazó első és másodfokon – a peres és peren kívüli eljárásokban –, minden ügyszakban megfelelő gyakorlatot szerezzen, határozattervezeteket készítsen, jegyzőkönyvet vezessen, és tartson önállóan ügyfélfogadást, valamint a jogszabályban meghatározott egyéb feladatokat ellássa.

4. §[3] A joggyakorlat ideje alatt elő kell segíteni, hogy a fogalmazó a jogalkalmazás egyéb területein (ügyészi, ügyvédi, közjegyzői, közigazgatási, nyomozó hatósági tevékenység) is ismereteket szerezzen. Erre a joggyakorlati idő alatt, legfeljebb 6 hónapos időtartamban kerülhet sor, ha a feltételek biztosíthatók. Az e § szerinti foglalkoztatás meghatározásánál lehetőleg figyelembe kell venni a fogalmazó véleményét.

5. § (1) A fogalmazó számára a joggyakorlat ideje alatt legalább egy alkalommal biztosítani kell, hogy országosan szervezett képzésben vehessen részt.

(2)[4] A joggyakorlat ideje alatt a fogalmazó nyelvi képzéséhez és továbbképzéséhez, nyelvvizsgára való felkészüléséhez a bíróság elnöke munkaidő-kedvezményt biztosíthat. Ilyen kedvezmény megadása esetén a nyelvvizsga letételét elő kell írni.

A joggyakorlatot vezető bíró (instruktor)

6. § (1)[5] A joggyakorlat helye szerinti bíróság – járásbíróság esetében a törvényszék – elnöke a fogalmazó képzésére megfelelő elméleti felkészültséggel és gyakorlattal rendelkező joggyakorlatot vezető bírót jelöl ki.

(2)[6] A joggyakorlat helye szerinti bíróság elnöke a joggyakorlatot vezető és a fogalmazó képzésében részt vevő bíró számára külön díjazást vagy munkaidő-kedvezményt az OBH elnöke által meghatározott szabályok alapján állapít meg.

(3) A joggyakorlatot vezető bíró szakmai véleményét, irányítását a fogalmazó köteles figyelembe venni.

---

1 Beiktatta: 20/2017. (XII. 21.) IM rendelet 6. § (5). Hatályos: 2018. I. 1-től.
2 Megállapította: 13/2024. (IX. 2.) IM rendelet 3. §. Hatályos: 2024. XI. 2-től.
3 Módosította: 20/2017. (XII. 21.) IM rendelet 6. § (9) b).
4 Módosította: 43/2007. (VIII. 31.) IRM rendelet 6. § (3).
5 Megállapította: 43/2007. (VIII. 31.) IRM rendelet 3. §. Módosította: 40/2011. (XII. 30.) KIM rendelet 13. § l), 57/2012. (XII. 28.) KIM rendelet 8. §.
6 Megállapította: 43/2007. (VIII. 31.) IRM rendelet 3. §. Módosította: 20/2017. (XII. 21.) IM rendelet 6. § (9) a).

A joggyakorlat ideje és számítása

7. § (1) A fogalmazó joggyakorlati ideje három év, amely a munkába lépésének napján kezdődik.

(2) A fogalmazó joggyakorlati idejének számítására a jogi szakvizsgáról szóló IM rendelet az irányadó.[1]

A joggyakorlat tervezése, a joggyakorlati kimutatás

8. § (1)[2] A fogalmazó joggyakorlati beosztásáról terv készül, foglalkoztatása e szerint történik. A tervben biztosítani kell a gyakorlati munka és a képzés összhangját. A tervet a bíróság elnöke hagyja jóvá, és azt írásban közli az érintett bíróságok elnökével és az érdekelt fogalmazóval.

(2) A bíróság elnöke köteles gondoskodni arról, hogy a fogalmazó beosztása és foglalkoztatása a terv szerint történjen, továbbá, hogy a fogalmazó a beosztásához és a képzéséhez kapcsolódó kollégiumi üléseken, bírói megbeszéléseken, valamint szakmai tanácskozásokon részt vehessen.

(3)[3] A fogalmazó joggyakorlati idejét úgy kell beosztani, hogy polgári, gazdasági, büntető ügyszakban első és másodfokon, munkaügyi és lehetőség szerint közigazgatási ügyszakban elsőfokon, valamint a többi ügyszakban is megfelelő időt töltsön el, továbbá – a 4. §-nak megfelelően – a jogalkalmazás más területein is tapasztalatot szerezhessen. A fogalmazók joggyakorlati idejének beosztására vonatkozó részletes szabályokat az OBH elnöke határozza meg. A fogalmazónak évente legalább 50 érdemi határozattervezetet kell készítenie.

(4)[4] Ha ez indokolt – különösen a más munkaterületről érkezett fogalmazók esetében – a bíróság elnöke eltérhet a (3) bekezdésben meghatározott beosztási rendtől.

9. § (1)[5] A fogalmazó munkájáról joggyakorlati kimutatás készül. A feladatok teljesítését az a bíró vagy más vezető igazolja és értékeli, aki mellett a fogalmazó a munkáját végezte. A joggyakorlati kimutatás tartalmát és vezetésének részletes szabályait az OBH elnöke határozza meg.

(2)[6] A joggyakorlati idő befejezése után a bíróság elnöke a joggyakorlati kimutatást lezárja. A joggyakorlati kimutatás egy példányát a fogalmazó részére át kell adni, további egy példányát a fogalmazó személyi anyagában kell megőrizni.

A fogalmazó képzése

10. § (1) A fogalmazóképzés a joggyakorlathoz kapcsolódóan három év.

(2) A fogalmazó képzésének alapja az egyéni tanulás.

(3)[7] A jogi szakvizsgára való felkészüléshez és a gyakorlati ismeretek elmélyítése érdekében a bíróság elnöke szervezett képzést (tanulókörök) biztosít a fogalmazó részére, amelyen a részvétel kötelező.

(4)[8] A bíróság elnöke a bíróság sajátosságainak megfelelően határozhatja meg a tanulókörök és a fogalmazó beszámoltatásának rendjét.

---

1 Lásd: 5/1991. (IV. 4.) IM rendelet 2. § (3).
2 Módosította: 43/2007. (VIII. 31.) IRM rendelet 6. § (3).
3 Megállapította: 13/2024. (IX. 2.) IM rendelet 4. §. Hatályos: 2024. XI. 2-től.
4 Módosította: 43/2007. (VIII. 31.) IRM rendelet 6. § (3).
5 Megállapította: 20/2017. (XII. 21.) IM rendelet 6. § (7). Hatályos: 2018. I. 1-től.
6 Módosította: 43/2007. (VIII. 31.) IRM rendelet 6. § (3).
7 Módosította: 43/2007. (VIII. 31.) IRM rendelet 6. § (3).
8 Módosította: 43/2007. (VIII. 31.) IRM rendelet 6. § (3).

11. § (1)[1] Az egyéni tanulás folyamatosságának és eredményességének ellenőrzése céljából a fogalmazó a kijelölt anyagrészekből a bíróság elnöke vagy az általa erre felkért bíró előtt beszámol. A beszámoltatás alkalmával értékelni kell a fogalmazó által készített határozattervezeteket is. A beszámoló eredményét be kell vezetni a joggyakorlati kimutatásba.

(2) Ha a fogalmazó a kijelölt anyagot nem sajátította el kellő alapossággal, meg kell ismételnie a beszámolót.

12. § (1)[2] A fogalmazó joggyakorlatával, képzésével kapcsolatos rendelkezések megtartásáért a munkáltatói jogkört gyakorló bíróság elnöke és annak a bíróságnak az elnöke, ahol a fogalmazó a joggyakorlatát tölti, együttesen felel.

(2)[3] A bíróság elnöke a jogi szakvizsgára és a beszámolókra való felkészüléshez az OBH elnöke által meghatározott szabályok szerint munkaidő-kedvezményt biztosít.

13. § (1) E rendelet a kihirdetését követő 3. napon lép hatályba, rendelkezéseit első ízben azoknak a fogalmazóknak az esetében kell alkalmazni, akiknek a képzése az 1999/2000. oktatási évben kezdődik.

(2)[4]

14. §[5] E rendeletnek a bírósági fogalmazók joggyakorlatáról és képzéséről szóló 11/1999. (X. 6.) IM rendelet módosításáról szóló 13/2024. (IX. 2.) IM rendelettel megállapított rendelkezései nem érintik a bírósági fogalmazók joggyakorlatáról és képzéséről szóló 11/1999. (X. 6.) IM rendelet módosításáról szóló 13/2024. (IX. 2.) IM rendelet hatálybalépésének napjáig hatályos rendelkezések alapján a bírósági fogalmazók joggyakorlatáról elkészített, már jóváhagyott beosztási terveket.

1. számú melléklet a 11/1999. (X. 6.) IM rendelethez[6]

Felvételi Versenyvizsga-bizottság
...../200..... szám

Tanúsítvány

A Felvételi Versenyvizsga-bizottság tanúsítja, hogy

.....

aki ....., ... év..... hó ..... napján született, a bírósági fogalmazói kinevezéshez szükséges felvételi versenyvizsgát ..... év ..... hó ..... napján letette.
....., ... év..... hó ..... nap.

.....
a vizsgabizottság elnöke

....
a vizsgabizottság tagja a vizsgabizottság tagja

P. H.

1 Módosította: 43/2007. (VIII. 31.) IRM rendelet 6. § (3).
2 Megállapította: 43/2007. (VIII. 31.) IRM rendelet 4. §. Hatályos: 2007. IX. 8-tól. A 2007. április 20-a után kiírt bírósági felvételi pályázatok alapján történő kinevezésekre is alkalmazni kell.
3 Megállapította: 20/2017. (XII. 21.) IM rendelet 6. § (8). Hatályos: 2018. I. 1-től.
4 Hatályon kívül helyezte: 118/2008. (V. 8.) Korm. rendelet 18. § 132. Hatálytalan: 2008. V. 16-tól.
5 Beiktatta: 13/2024. (IX. 2.) IM rendelet 5. §. Hatályos: 2024. XI. 2-től.
6 Beiktatta: 43/2007. (VIII. 31.) IRM rendelet 5. §. Hatályos: 2007. IX. 8-tól. A 2007. április 20-a után kiírt bírósági felvételi pályázatok alapján történő kinevezésekre is alkalmazni kell.

2. számú melléklet a 11/1999. (X. 6.) IM rendelethez [1]

1 Hatályon kívül helyezte: 20/2017. (XII. 21.) IM rendelet 6. § (10) b). Hatálytalan: 2018. I. 1-től.

TARTALOMJEGYZÉK

11/1999. (X. 6.) IM rendelet ---- 1
a bírósági fogalmazók joggyakorlatáról és képzéséről ---- 1
A fogalmazók felvételi rendje ---- 1
A joggyakorlat célja ---- 3
A joggyakorlat tartalma ---- 3
A joggyakorlatot vezető bíró (instruktor) ---- 3
A joggyakorlat ideje és számítása ---- 4
A joggyakorlat tervezése, a joggyakorlati kimutatás ---- 4
A fogalmazó képzése ---- 4
1. számú melléklet a 11/1999. (X. 6.) IM rendelethez ---- 5
2. számú melléklet a 11/1999. (X. 6.) IM rendelethez ---- 6